

מרס 2015
ניסן תשע"ה

גיליון מספר 21

הכניסה לקיבוץ נאות סמדר; צילום: ענת שאול

ת**י****י****ר****ו****ן**
עלון אלקטרוני לענייני תיירות חקלאית* וכפרית
מופק ע"י משרד החקלאות ופיתוח הכפר,
הרשות לתכנון ושה"מ

*תיירות חקלאית: פעילות של ביקור ואירוח במשק חקלאי המגדילה את הכנסת החקלאי, מגוונת אפשרויות תעסוקה במרחב הכפרי ומציגה את החקלאות לקהל הרחב.

תוכן העניינים

7	שי דותן	מ"תיירון לתיירון" - אירועים ופעילויות בתיירות הכפרית
10	המערכת	אירועים קרובים
11	ד"ר דלית גסול	תכנית אב לתיירות חקלאית עמק הירדן
19	זינו-אברמוביץ' מאיה	איך מקבלים "שלט חום" – עקרונות שילוט חום לתיירות
22	יפעת בן שושן	תיירות בחוף אשקלון לאחר צוק איתן
28	מירב פרידמן-לזר	עמותת תיירות חבל מודיעין – שלוש שנים של פעילות
32	ג'ודי אברהם חי	חוות עיזים חי - מבוא מודיעים
33	נורית קצירי	מאחורי הקלעים של התיירות החקלאית בשער הגולן
37	ענת שאול	נאות סמדר – מקום שלא תשכחו
40	ברכה גל	קטיף עצמי במשק ז'ק, פטל טוב משדה יעקב
43	דובי וולפסון	יקב מישר
47	תרגום: צפריר בצר	קישורים לנעשה בעולם

חברי המערכת

צפריר בצר, מנהל תחום תכניות עבודה ופרסומים; **ברכה גל**, מנהלת תחום כלכלת הייצור;
דובי וולפסון, ממ"ר סחלבים ושתלנות, תחום הפרחים; **ניבה גרינברג**, האגף לתכנון כפרי
אזורי, הרשות לתכנון; **שי דותן**, מנהל תחום פיתוח תיירות חקלאית - **הרשות לתכנון**
עריכה גרפית: **לובה קמנצקי**; עריכת לשון: **עדי סלוניקו**

אנו מצפים לרעיונות ולהצעות שיגיעו מכם, הקוראים.
נשמח לקבל התייחסות, כתבות, מידע על אירועים ועוד.

את החומר יש להעביר לשי דותן: shadot@moag.gov.il

ושוב אתכם באיגיון ה-21 fe ה"תיירון"

אנו מגישים לכם את הגיליון ה-21 של התיירון. בשער הגיליון מופיע תצלום הכניסה לקיבוץ נאות סמדר אשר במועצה האזורית חבל אילות. בקיבוץ, המיוחד באורח חייו ובמבנים שבו, מוצע סיור מעניין במקום ויש אפשרויות לינה. במדור "מתירון לתיירון" סוקר שי דותן מקצת ממה שאירע בענף מאז הופעת התיירון הקודם.

"תיירות חקלאית" הינה פעילות תיירותית הקשורה ישירות לסביבה היצרנית של ענפי הגידול, כאשר ספקי המוצר התיירותי, עוסקים ישירות בחקלאות"

הכתבה הפותחת היא של ד"ר דלית גסול ממכללת כנרת שבעמק הירדן שהכינה עבודה על תכנית אב לתיירות חקלאית בעמק הירדן. עד היום גובשו תכניות אב רבות לתיירות, אך תכנית זו היא הראשונה לתיירות חקלאית. בימים אלה אנו בוחנים בעזרת משרד התיירות את האפשרות לפתח את המוצר התיירותי שנקרא תיירות חקלאית וניסיונה של דלית יתרום לנו רבות.

תיירות חקלאית; צילום: ד"ר דלית גסול

יזמים רבים הרוצים לכוון את המבקרים לאתר שלהם מתלבטים כיצד ניתן לקבל את השלט החום. מאיה זינו-אברמוביץ' ממשרד התיירות, המטפלת בבקשות הללו, הציגה בפנינו את הנוהל החדש להגשת בקשות לשלט זה.

יפעת הן שושן, מנהלת מחלקת התיירות במועצה האזורית חוף אשקלון, כותבת לנו על התיירות בחוף אשקלון שממשיכה להתפתח, על אף מבצע צוק איתן.

ואם בפיתוח תיירות אזורית אנו עסקינן, מירב פרידמן לזר, מנהלת עמותת תיירות חבל מודיעין, כותבת על שלוש שנים של פעילות בעמותה, ומשלימה את דבריה ג'ודי אברהם חי, מנהלת מיזם אירוח תיירותי לצד גידול עיזים במבוא מודיעים. נורית קצירי, מנהלת תיירות שער הגולן, אתר משגשג של תיירות חקלאית, מגישה לנו כמה סיפורים מ"מאחורי הקלעים" של התיירות בשער הגולן.

פרסומים לתיירות בחבל מודיעין ובשער הגולן

ענת שאול מתיירות נאות סמדר מספרת למה נאות סמדר הוא מקום שלא יישכח... משק ז'ק בשדה יעקב פתח את המשק לקיבוץ עצמי כבר לפני יותר מ-20 שנה. ברכה גל יצאה לשם וחזרה עם רשמים על המשק ועל הפעילות התיירותית שבו. דובי וולפסון ביקר ביקב מישר ושמע מפי בעלי היקב על גידול הענבים, ייצור היין והתיירות החקלאית ובעיקר על הקשיים שנתקל בהם יזם קטן.

משכן סדנאות האומנות בנאות סמדר

לסיום, כמו בכל גיליון, מתרגם עבורנו צפריר בצר כתבות שונות בנושא תיירות חקלאית ופיתוח הכפר בעולם. את הכתבות מלקטת דיאנה קלמן, מנהלת מרכז המידע של החטיבה למחקר כלכלי ואסטרטגיה.

אנו מאחלים לכם קוראינו
חג פסח שמח, חג משפחתי
חוויתי וחג של סיורי פריחה
במרחב הכפרי

מ"תיירון לתיירון"

אירועים ופעילויות בתיירות הכפרית

כתיבה וצילום: שי דותן

בחודשים שחלפו בין פרסומו של "תיירון 20" להוצאת תיירון זה, מסתיים פרק זמן של כשנתיים בפרויקט הטווינינג. עתה אנו בפתחה של תקופה חדשה שתכלול עבודה עם תכנית פיתוח הכפר 2015-2020 שהיא אחד מתוצרי הטווינינג.

פרוייקט הטווינינג והשקת תכנית פיתוח הכפר לשנים 2015-2020 צוינו ב-30 באוקטובר 2014 באירוע חגיגי שהתקיים בנוכחות שר החקלאות ופיתוח הכפר, מר יאיר שמיר, מנכ"ל המשרד, מר רמי כהן, ושגרירי האיחוד האירופי ואיטליה בישראל.

בנוסף לברכות לסיום הפרויקט המוצלח, הציגה ד"ר רותי פרום-אריכא תכנית חדשה לפיתוח הכפר לשנים 2015-2020; פרופ' עליזה פליישר מהפקולטה לחקלאות מזון וסביבה ופרופ' פלמינה ונטורה מאוניברסיטת פרוג'ה באיטליה הביעו דעתן על תוכנה של התכנית המוצעת.

שר החקלאות ופיתוח הכפר, יאיר שמיר, והשגריר האיטלקי, פרנצסקו מריה טאלו

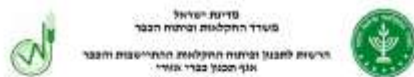

בנוסף, נערך דיון פתוח להעלאת הארות והערות של נציגי ממשלה נוספים, ראשי מועצות אזוריות, פרופסורים ותיירנים בנושאי התכנית. ההערות הללו יובאו בחשבון בעדכון התכנית ויוטמעו בה.

בינואר 2015 פורסמו נוהלי פיתוח הכפר לשנים 2015-2020, וניתן למצוא אותם

בקישור: <http://www.moag.gov.il/NR/exeres/745C8312-AB73-445D-8212-0EFE06794244.frameless.htm?NRMODE=Published>

תכנית פיתוח הכפר בישראל 2015-2020

חשוון תשע"ח
אוקטובר 2014

ליד נופי: א.ב. נחמניס-בי

בנוהלי פיתוח הכפר 2015-2020 הוכנסו כמה חידושים ושינויים, כנגזר מתכנית פיתוח הכפר החדשה. אחת התמיכות החדשות שנוספו במסגרת נוהלי פיתוח הכפר בחטיבת התכנון היא תמיכה בהכנת מתווה פיתוח הכפר לכל מועצה אזורית, שיגדיר את סוגי הפרויקטים הרצויים לקידום במהלך 5 השנים שהוגדרו.

את הבקשות ל"קולות הקוראים" ניתן להגיש עד 26.3.15.

במחציתו של חודש פברואר 2015 נערכה בגני התערוכה בתל אביב תערוכת התיירות השנתית - IMTM.

כבכל שנה, אירוע זה משך אליו אנשי תיירות ממגוון תחומים, וכמובן גם את הקהל הרחב. תיירות המרחב הכפרי הוצגה בביתנים רבים ובנוכחות בולטת. השנה הוצגה בפעם הראשונה התיירות במגזר הבדואי, שפיתוחה נתמך ע"י משרד נגב-גליל/הרשות לפיתוח הנגב ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר. כחלק מניסיון לעודד את היזמות במגזר, נשכרו שני מנהלי מיזם: תמר קוכנר וצביקה פסטרנק.

המבקרים גילו התעניינות רבה, ובעקבות התערוכה התקיימו כבר שני פסטיבלים: בשגב שלום ובלקיה, שמשכו קהל רב.

הפסטיבל בלקיה

אירועים קרובים

מידע על אירועים ואטרקציות:

- www.gogalil.org
- www.gonegev.co.il
- www.touryoav.org.il
- www.gosharon.co.il
- www.gobinyamin.org.il
- www.carmelim.org.il

התוכן והאירועים המוזכרים באתרים הנ"ל אינם באחריות
משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

תכנית אב אסטרטגית לתיירות חקלאית במוצא האזורית עמק הירדן

תכנית אב ראשונה המתמקדת בתיירות חקלאית הושלמה לאחרונה למועצה
האזורית עמק הירדן במטרה לקדם את הענף

כתבה וצילמה: ד"ר דלית גסול, עורכת התכנית, המחלקה לניהול תיירות ומלונאות,
המכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן

הצופה על מרחבי המועצה האזורית עמק הירדן במבט על, בין אם ממערב - מאלומות או מפורייה, או ממזרח - מכפר חרוב, אינו יכול שלא להתרשם מעושרה החקלאית של המועצה האזורית עמק הירדן: יישובים כפריים, מטעי תמרים ובננות, מרחבים חקלאיים פתוחים, מפעלי אריזה ומחקר חקלאי. כל זאת באזור המסמל יותר מכול את ערש הציונות וההתיישבות החדשה בארץ ישראל, מולדתו של רעיון הקיבוץ ובסיס למורשת חקלאית אמיצה.

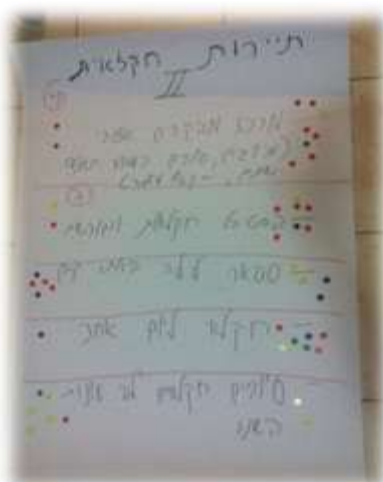
אף שהתיירות היא אחד מעמודי התווך של מועצה אזורית עמק הירדן ובתחום שיפוטה נמצאים אתרי תיירות קולטי קהל, המארחים כארבעה מיליון מבקרים ותיירים בשנה, מוקד משיכה זה, שלו מורשת חקלאית היסטורית וחקלאות משגשגת ומגוונת בהווה - אינו מנוצל כמעט כענף תיירותי.

התכנית האסטרטגית לפיתוח תיירות חקלאית במועצה האזורית עמק הירדן היא יוזמה משותפת של המועצה - האגף לפיתוח כלכלי, מחלקת התיירות והוועדה החקלאית, בשיתוף ארגון ידידי כדור הארץ במזרח התיכון. מטרתה של התכנית לבחון את פוטנציאל קידום ופיתוח התיירות החקלאית במועצה, להציע "סל" של מיזמים ופרויקטים ולרתום לתהליך את התיירנים והחקלאים. עורכת התכנית הינה ד"ר דלית גסול, אשר תרמה מניסיונה כיועצת משרד החקלאות ופיתוח הכפר בנושא תיירות חקלאית, כחברת צוות התכנון של תכנית המתאר הארצית החדשה לחופי הכנרת, תמ"א 13/13 וכמרצה לתכנון תיירות במחלקה לניהול תיירות ומלונאות במכללה האקדמית כנרת. בצוות ההיגוי של התכנית משתתפים נציגי המועצה האזורית, נציגי משרד החקלאות, הרשות לפיתוח הגליל ומשרד התיירות.

תהליך התכנון הוגדר כתהליך משתף, וכלל עבודה רציפה והדוקה עם חברי ועדת ההיגוי של התכנית, סיורים ומפגשים אישיים עם תיירנים וחקלאים, יזמים ומפעילים של אתרי ביקור ופעילויות שונות בתחום התיירות החקלאית.

ניתוח ההיצע התיירותי בעמק הירדן הצביע על ארבעה "שערים" מרכזיים העשויים להוות בסיס לפיתוח ולהעצמה של התיירות החקלאית: שער ההתיישבות, שער החקלאות, סיפורי המקום ושער המים (ראו איור להלן).

שער המים

- הכנרת
- הירדן (ירדן דרומי)
- אגן הירמוך
- האקוודוקט
- מטי"ש ביתניה
- אתר ספיר
- מוביל מלוח
- מיחזור מים
- מחקלאות
- מעבדה שטה
- טכנולוגיות השקיה
- וחסכון במים
- (הצללה, טפטוף, התפלה)
- נהריים
- שתי"פ אזורי (מים לירדן)

סיפורי מקום

- אס הקבוצות והקיבוצים
- חוות העלמות
- השבת התמר
- לארץ ישראל
- משורות: רחל, נעמי שמר
- חלוצות
- חלוצים
- חומה ומגדל
- תרבות ירמוכית (חקלאות קדומה)
- ההאחזות בקרקע (מלחמות, התשה, גבול)

שער החקלאות

- חקלאות ותיקה, גאה ומשגשגת
- חוות נסיונות, ניטור חקלאי
- חקלאות ירוקה
- דייג
- בננות
- תמרים
- סובטרופיים
- חזרה ל-כרמי זית, כרמים, שקדים, הדרים
- חדשנות בחקלאות רפתות

שער ההתיישבות והמורשת

- חצר כנרת
- חצר דגניה
- אוס גיוני
- בית הקברות כנרת
- בית הקברות דגניה
- טנק דגניה
- חומה ומגדל
- בית המוטור
- רחוב הראשונים
- בית טריידל
- ברוש המדינה
- מגדלי מים, מבנים מראשית ההתיישבות
- מוזיאונים וארכיונים קיבוציים

במסגרת סקר המצב הקיים נמצא כי היצע התיירות החקלאית במועצה האזורית עמק הירדן הוא מגוון ורחב ונשען על החקלאות המבוססת ועל המורשת ההתיישבותית העשירה באזור. כיום במועצה 58 אתרים ומיזמים של תיירות חקלאית: כשליש מהם אתרי ביקור בנושא התיישבות ומורשת; כשליש - מיזמי "סיור סיפור" - סיורים כפריים וחקלאיים.

ניתוח ההיצע הקיים העלה כי כמעט בכל יישובי המועצה מתקיימת פעילות של תיירות חקלאית. חלק מהמיזמים ותיקים מאוד (כמו סיור הרכבת בקיבוץ עין גב), וחלקם מיזמים חדשים מהשנים האחרונות (בית הבד "שמן המאה", "בשבילים" "סיפורי דגניה א'", שדרוג מרכז מבקרים ב"תמרים") או שדרוג מיזמים קיימים (שער הגולן – הרחבת היקף הסיורים, מערך סיורים נושאי חדש, שילוט; פרוגרמה לחידוש "בית גורדון"). ברחבי המועצה קיים היצע רחב של סיורים בנושאים שונים ולקהלי יעד מגוונים (סיורי קיבוץ, חקלאיים, מזמרים, ייחודיים), לרוב על בסיס "התנדבותי" וספורדי (פרט לתיירות שער הגולן – שם מערך הסיורים מוסדר ומובנה), לרוב כחלק מהיצע הפעילות ללנים בכפר הנופש ולא כמוצר עצמאי.

הניתוח העלה עוד כי קיימים חסמים רבים העוצרים את פיתוח הענף, חלקם כלכליים וחלקם נובעים מחוסר שיתוף בין התיירנים לבין עצמם או בין התיירנים לבין החקלאים ביישובים, ובאופן כללי - מחוסר מודעות לאפשרויות לשיתוף פעולה אזורי להעצמת המוצר הקיים.

חסם נוסף שהועלה הוא שתיירות חקלאית אינה "מוצר תיירותי" המוכר על ידי משרד התיירות ואינו משווק לקהלי יעד של תיירות נכנסת. זאת, על אף העובדה שישראל הינה מעצמת יצוא של ידע חקלאי ומקיימת בעזרת משרד החוץ – מש"ב ומשרד החקלאות באמצעות סינדקו - המרכז לשיתוף והדרכה חקלאית בינלאומית סדנאות והשתלמויות בנושאים חקלאיים שונים בישראל.

על אף החסמים, מניתוח המצב הקיים בתכנית עולה כי הפוטנציאל להצלחה ולהעצמה של התיירות החקלאית בעמה"י בהחלט קיים ועשוי להיות מנוף לפעילות יזמית וכלכלית משמעותית מהסיבות שלהלן:

- הביקוש לתיירות חקלאית ברמה הארצית של תיירות הפנים נמצא בעלייה מתמדת; משמע, מודעות הציבור לפעילות תיירותית זו קיימת, כך שאין צורך "לפרוץ את השוק".
- ישראל הינה מותג ידוע ברחבי העולם בתחום החדשנות והטכנולוגיה החקלאית. עם זאת, אין בארץ מערך מוסדר לשיווק התיירות החקלאית. פיתוח מערך מוסדר של שיווק התיירות החקלאית לתיירות נכנסת במועצה האזורית עמק הירדן יכול למלא חלל זה, ולהביא לגידול משמעותי בהיקפי הביקוש.
- לחקלאות ולהתיישבות בעמק הירדן כמה תמות ייחודיות: ראשית ההתיישבות והחקלאות; המים כתמה מרכזית; גידולים ייחודיים (תמר, בננות) - כל אלה מבדלות את המועצה מאזורים מתחרים.

אחד השלבים החשובים בפיתוח התכנית היה "סדנת שיתוף ציבור" שלקחו בה חלק עשרות תיירנים וחקלאים מ-16 יישובים במועצה. במהלך הסדנה הוגדרו הערכים החשובים לשימור בנושא חקלאות והתיישבות וכן מגוון הצעות ליישום. 89% מבין המשתתפים הצביעו על החשיבות הרבה שיש לחקלאות ולצורך בשימורה, לקשר לאדמה, למגוון החקלאי, לחדשנות, לאופי של החקלאי ולערכה של עבודת הכפיים, וכן להעברת המסר ולהעלאת המודעות לחשיבות החקלאות לקהל הרחב. בנוסף, הועלתה חשיבותו של שימור הנרטיב ההיסטורי, הקיבוץ, התיישבות ואקולוגיה, סביבה ופיתוח בר-קיימא.

ממצאי הסדנה והתהליכים השיתופיים היוו את המסד להגדרת חזון ומטרות התכנית.

עקרי התכנית

חזון התכנית שגובש: פיתוח התיירות החקלאית במועצה האזורית עמק הירדן כעוגן תיירותי משלים ונוסף לתיירות הכפרית במרחב, תוך העצמת מרכזיותה וחשיבותה של החקלאות בעמק בעבר, בהווה ולדורות הבאים, שמירת ערכי הטבע והשטחים הפתוחים, חיבור לערכי מורשת התיישבות הציונית והקיבוצית באופן הנותן מענה לצורכי התושבים והמבקרים כאחד.

מהחזון נגזרו המטרות שלהלן:

- העצמה כלכלית וגיוון תעסוקתי לחקלאי המועצה.
- חיזוק ערכי החקלאות על ידי הנחלת ערכיה למבקרים ולתושבים.
- הגדלת כוח המשיכה התיירותי באזור, הגדלת מספר המבקרים והרחבת פלחי שוק.
- עידוד שיתוף פעולה תוך-יישובי, בין-יישובי ובין האתרים התיירותיים הקיימים והפוטנציאליים במועצה, ובכלל זה השגת שיתוף פעולה מצד החקלאים להנגשת המרחב החקלאי לתיירות.
- זיהוי ועידוד יזמים לפיתוח אתרים ופעילויות בתחום התיירות החקלאית.
- יצירת רשת (network) שיווקית אזורית לתחום התיירות החקלאית.
- הפיכת מ"א עמק הירדן לקטר המוביל, המעניק ההשראה לקידום התיירות החקלאית והחקלאות בישראל.

על בסיס ניתוח הפוטנציאל התיירותי ועל פי החזון והמטרות שגובשו, נוסחו הצעות לפיתוח בשלושה כיוונים עיקריים:

- **שדרוגו והעצמתו של הקיים** - התבססות על מצאי קיים של אתרים, מיזמים ופעילויות, שדרוגם והעצמתם על ידי פיתוח מוצרים חדשים כגון חבילות או יצירת שיתופי פעולה.
- **תכנון, ניהול ותפעול התיירות ברמת המועצה** - מהלכים להעצמת התיירות וקידומה שהינם במסגרת קבלת החלטות ותקצוב במועצה.
- **פרויקטים חדשים** - הצעות להעשרת התמהיל התיירותי הקיים.

חוות הניסיונות בצמח

במסגרת הפרויקטים החדשים הוצע להתאים את החווה החקלאית בצמח לביקורי קבוצות, כולל פיתוח מערך תכנים לקהלים שונים; לפתח דרך חקלאית-תיירותית בשטחים החקלאיים; פיתוח שוק איכרים ועוד.

פיתוח מערך כולל של תיירות חקלאית במועצה האזורית עמק הירדן יכול לתרום במישור הכלכלי, הסביבתי והחברתי, כפי שמפורט באיור שלהלן.

יתרונות העצמת התיירות החקלאית במועצה האזורית עמק הירדן

יתרונות חברתיים/ תרבותיים	יתרונות סביבתיים	יתרונות כלכליים
תורם לשימור אתרי מורשת התיישבותית ומורשת	מסייע בניהול מבקרים	טיפוח מסחר מקומי/ אזורי בתוצרת מקומית (חגניות ממכר מוצרי משק)
מגביר את הבטחון התעסוקתי של האוכלוסייה המקומית	משפר את רמת התחזוקה, הניקיון ואת המעבר לחקלאות ירוקה בשטחי החקלאות ושטחים פתוחים	ניצול משאבים קיימים
מעצים גאווה מקומית	משפר את חשיבות החקלאות ואיכות הסביבה	בשדרוג הקיים אין צורך בהשקעה גדולה
מעלה את המודעות לחשיבותה של החקלאות (ברמה המקומית והלאומית)	מקדם את שימור הטבע	מאריך את משך שהות התיירים באזור ובכך מגדיל את ההצאותיהם
		מעצים ויוצר סינרגיה עם עסקי תיירות כגון לינה ומסעדות
		יוצר מקומות עבודה חדשים (כגון- מדריכים, מנהלים, שירותי שמירה ולוגיסטיקה)

תכנית אסטרטגית זו תשמש בידי המועצה האזורית עמק הירדן כבסיס לקבלת החלטות למהלכים עתידיים, תעדוף של מיזמים לקידום, פנייה לגורמים שונים על מנת לגייס תקציבי המשך לתכנון והקמה ושיווק של מיזמים בתחום התיירות החקלאית.

איך מקבילים "שלט חום"

זינו-אברמוביץ' מאיה - ממונה על פיתוח תשתיות תיירותיות, משרד התיירות

עקרונות "שילוט חום" לתיירות

כללי:

הבקשות שייבחנו הן בקשות לשילוט בין-עירוני בלבד. בקשות בתוך רשות מוניציפלית ייבחנו ע"י הרשות המוניציפלית, בהתאם לכללים שונים.

מימון בקשות לשילוט

שילוט לפרויקטים שבהם המשרד משתתף תקציבית ימומן ב-100% ע"י המשרד בעלות השלט.

בקשות לשילוט ממשרדי ממשלה - השילוט ימומן ב-100% על ידי המשרד המבקש. בקשות לשילוט מטעם רשויות מוניציפליות - 30% יממן משרד התיירות ו-70% ישלמו המבקשים.

בקשות לשילוט מטעם יזמים פרטיים - 30% במימון משרד התיירות ו-70% מעלות השלט ולא יותר מ-10,000 ₪ במימון המבקשים.

בקשות לשילוט מגופים ציבוריים כגון רט"ג, קק"ל, רשויות ניקוז ותכנון והחברה להגנת הטבע - 50% יממן משרד התיירות ו-50% הגוף המבקש.

סיווג היעדים לשילוט ודירוגם

הגדרת יעד תיירותי לצורך שילוט תתבסס על סיווג היעדים ודירוגם.

סיווג היעדים:

- **מבודד:** אתר תיירות שהגישה אליו היא באופן ישיר מדרך בין-עירונית, ללא מעבר בתחומי של יישוב כלשהו.
- **לא מבודד:** אתר תיירות הנמצא בתוך יישוב או שניתן להגיע אליו באמצעות מעקב אחר השילוט לשם יישוב

דירוג היעדים:

רמה א. יעד ברמה ארצית

מקבל מספר רב של מבקרים בשנה (מעל לחצי מיליון).

ישתלב בתכנית האב ליעדים ויהיה שווה ערך ליישוב מדרגה 50 (20-40 אלף תושבים), דהיינו יקבל אותו סוג שלט של יישוב מסוג זה.

רמה ב. יעד אזורי

העומדים ברמת סף של מבקרים (מעל ל-75 אלף בשנה).

ישולט החל מההתחברות הראשונה עם דרך ראשית ועד למרחק שאינו רב מ-3 ק"מ.

רמה ג. יעד מקומי

יקבל שילוט רק בנקודת ההתחברות האחרונה לרשת הבין-עירונית.

תעדוף השילוט באמצעות קריטריונים:

קריטריון	ערך
פרויקט במימון משרד התיירות	כן/לא
ביקוש (מספר מבקרים)	גבוה/בינוני/נמוך
הימצאות של מוקד מידע באזור	כן/לא
חניה	כן/לא
מצב תחזוקה	טוב/קביל/רע
פתוח לציבור	ללא הגבלה/עפ"י הגבלות
שעות פתיחה	קבועות/משתנות
ערך האתר	גבוה/בינוני/נמוך
קשר למוקדים אחרים	גבוה/בינוני/נמוך

תנאים להצבת שילוט חום בדרך בין-עירונית:

- אתר תיירות בתוך יישוב ישולט בפנייה האחרונה ליישוב, בהתאם למקום הפנוי, לתמרוקים הקיימים בצומת, טופוגרפיה במקום.
- אם הכניסה מהדרך הבין-עירונית היא רק לאתר תיירות, יתאפשר שילוט מקדים לפני הצומת.
- שירותי תיירות ישולטו, ככל הניתן, באמצעות פיקטוגרמה מתוך רשימת הפיקטוגרמות המאושרות.

כל אלה בכפוף להנחיות ולתקני משרד התחבורה וחברת "נתיבי ישראל" (מע"צ).

תנאי משרד התיירות:

- תחילת הליך התכנון והביצוע של שילוט יעדי התיירות מחייב העברת מסמכים, כנדרש לח"מ.
1. **מפה וצילום התמרור הקיים במקום המבוקש.** מפה עדכנית שעליה סימון מקום השלט המבוקש, צילומים דיגיטליים של כל התמרור הקיים בצומת, כולל מיקום אתר התיירות.
 2. **שם האתר** בשלוש שפות (עברית, לטינית וערבית).
 3. **אופי האתר** (יקב, הנצחה וכו')
 4. **אישור חברות בעמותת תיירות אזורית.** בהיעדר עמותה, אישור גוף ציבורי אחר העוסק בשיווק תיירות.
 5. **מכתב הצהרה חתום ע"י בעל האתר, שבו נכתב כי האתר פתוח בשעות ביקור סבירות, ללא תיאום מראש ואם ישתנו תנאים כלשהם, יודיע מיידית לחמ"ת.** וכן התחייבות שלא לשנות את השלט אלא בפנייה אל החמ"ת.
 6. **מכתב מגורם מוסמך** (מזכיר היישוב וכו') אודות אחריות היישוב לשילוב יעדים ואתרי תיירות נוספים בשילוט, אם וכאשר יתעורר לכך ביקוש; וכן להסרת השלטים, אם יהיה בכך צורך.
- אם מדובר, באתר שישולט בשמו,** תצורף הצהרת בעל האתר שבמקרה שמשיקולים תכנוניים יהיה צורך בעתיד לבטל את השלט, לא תהיה כל תביעה מצדו, אם למשל, יתווספו אתרי תיירות נוספים ליישוב או ישתנו הקריטריונים ע"י חברת "נתיבי ישראל" (מע"צ).

mayaz@tourism.gov.il

תיירות ואטרקציות במועצה האזורית חוף אשקלון

תיירות בחוף אשקלון לאחר "צוק איתן"

כתבה וצילמה: יפעת בן שושן, מנהלת מחלקת תיירות ותושבת נתיב העשרה

אי שם במהלך אוגוסט קרא לנו הרמטכ"ל בני גנץ לשוב הביתה ותיאר בצבעים יפים את המקום הפורח והיפה שבו אנו חיים. הנאום ההוא, שעוד רבות ידובר בו - זכה לכינוי "נאום הכלניות". והיום בפרספקטיבה של חצי שנה, אני יכולה לומר לכם שבני גנץ ידע בדיוק על מה הוא מדבר רק שהעיתוי לדבריו היה אומלל. הוא הרי מכיר אותנו, תושבי עוטף עזה והסביבה, היטב. הוא יודע שאחרי כל סבב או מבצע או איך שלא נקרא למה שמתרחש מעלינו ומתחתינו - נחזור לעבד את השדות, הגשם ישטוף את אבק הטנקים, והאדום (במובן החיובי) יחזור לשטוף את הדרום כמו בכל חודש פברואר.

והיום, שישה חודשים בדיוק לאחר שהוכרזה הפסקת האש ועמה הסתיים המבצע השלישי בתוך שש שנים - עדיין לא סיימנו להתאושש ועוד לא הרמנו את הראש כדי לחזור לשגרה. אך בעשור האחרון מתקיים כאן בכל פברואר אירוע מיוחד שנותן לנו תחושה של שגרה - "דרום אדום" - פסטיבל פריחת הכלניות שגם אנחנו במועצה האזורית חוף אשקלון שותפים לו בשנים האחרונות. זהו אירוע שכולו חגיגה אחת גדולה - כל האזור צבוע בירוק ובאדום, והכבישים צבועים בפקקים. מאות אלפי מטיילים פוקדים את הדרום, מטיילים ביישובים, מבלים בירידים ובשווקים ובעיקר גודשים את אתרי הפריחות.

מונית לנהל את תחום התיירות במועצה האזורית חוף אשקלון לפני כשנה וחצי. במועצה שלנו 21 יישובים עם מגוון עצום של תרבויות ואפשרויות: גיליתי שהמרחב שלנו משופע בתכנים תיירותיים מרתקים - טבע ונוף של ים, נחלים ושמורות, היסטוריה, תרבות ואומנות, מורשת, תקומה, שימור וחקלאות. מזה כשנתיים שאנו מצויים בתהליך פיתוח תיירותי מואץ, שבו כל תיירן זוכה לליווי ולעידוד מטעם המועצה ודרכה גם במרחבים האזוריים והארציים.

אני מאמינה גדולה בשיתופי פעולה וכשהסתכלתי על המפה האזורית שלי הבנתי שהעיר אשקלון היא חלק בלתי נפרד מחוף אשקלון. יזמתי שיתוף פעולה בתחום התיירות ולאחר שראשי הרשויות הצהירו וסיכמו – התחלנו לעבוד. היום השיתוף הזה מצמיח לכולנו אפשרויות רבות – האורחים בבתי המלון באשקלון נהנים מהקרבה של יישובי המועצה האזורית חוף אשקלון ומגלים את התיירות הכפרית הקרובה ביותר לעיר. אנחנו שמקבלים קבוצות רבות ומטיילים רבים ואין לנו היכן להלין אותם – משתמשים ביתרון שיש לאשקלון בתחום זה. כשמבקר מגיע לאזור הוא נהנה כפליים כי פרושות לפניו כל האפשרויות של הכפר ושל העיר.

כשנכנסתי לתחום התיירות הכל כך מאתגר ומרתק - מהר מאוד הבנתי שהשמים הם הגבול. כשאני פוגשת יזם בתחום הזה - אני משתדלת להעביר לו את התחושה הזו ולהתלהב ולחלום עמו, לצד בחינת היכולות ליישם ולממש את החלום. כשהסתיים המבצע האחרון, חשבתי שכל מה שהתחלנו לפתח בתחום התיירות ייעצר. כתושבת ביישוב הצמוד ביותר לגבול - נתיב העשרה - גם אני לא חזרתי מהר לשגרה שלי ולא האמנתי שכל היזמים שהחלו בפיתוח האטרקציות - ירצו להמשיך. אך המציאות, חזקה יותר מכל מבצע, הוכיחה שבעלי האטרקציות לא מסתפקים עוד בהישרדות. כולם רוצים להצליח, לפרוץ קדימה ולהצטיין. מצאתי אותם ערוכים לתפוס את ההזדמנויות בשתי ידיים ומוכנים להמשיך ולפתח. כולנו מבינים שהפוטנציאל של חבל הארץ היפה שלנו הוא עצום, וכדאי להיות חלק מההצלחה שאנו מובילים עם הגופים השונים העוסקים בתחום. לשמחתי, הצלחנו מאז סיום צוק איתן לפתח כאן כמה אטרקציות חדשות:

- לפני כשלושה חודשים נפתחה חוות יעל במושב גיאה. בחווה מגוון פעילויות לכל המשפחה: פינות ליטוף, רכיבה על סוסי פוני ועל סוסים, נסיעה בכרכרה, פינות יצירה ומקומות ישיבה נעימים. את החווה מפעיל חיים סייג, תושב ותיק, ביחד עם ביתו יעל, ובעצם בסיועה של המשפחה כולה. החווה מציעה פעילויות בכל שבת מ-10:00 בבוקר ועד 16:00. כיף גדול לילדים ולהורים. ניתן כמובן לקיים אירועים בתיאום מראש גם בימים אחרים.

- **217** - חנות ספורט מקצועית לרצים, רוכבים, ומה שביניהם - נפתחה בקיבוץ כרמיה. בחנות נערכת אף סדנה לתיקון ולטיפול באופניים. במהלך "דרום אדום 2015" התקיימו ביוזמת בעלי המקום שני ירידים כפריים שאותם פקדו אלפים מהמטיילים ונהנו מתוצרת האזור ומהציוד המקצועי שהחנות מציעה. שיתוף פעולה מקומי שהתקיים בשבתות של "דרום אדום" נוצר בעקבות פנייה טלפונית שקיבלתי מבחור צעיר ונמרץ ממושב מבקיעים - בעל סוכנות אופניים (אידיאל) שרצה להשכיר אופניים למטיילים. מאחר שכבר מתקיימים שני ירידים בכרמיה ביוזמת חנות 217 - חשבתי שהחנות עשויה להוות נקודה מרכזית ליציאה לטיולי אופניים וכך היה. האופניים הגיעו לחנות בכל שבת - המטיילים נהנו מהטיולים וכולם יצאו נשכרים.

- אטרקציה נוספת שהקמתה מסתיימת בימים אלה היא **מתחם חדרי מלח וספא וטיפולים טבעיים** - במושב הודיה. המתחם תוכנן בהקפדה והותאם לקהלים מגוונים, כולל לאוכלוסייה הדתית, ולכן נבנו שני חדרי סאונת מלח - האחד לנשים והאחר לגברים, עם שני מעברים מופרדים. כשאני פוגשת יזם שהקפיד כל כך בשלב התכנון ולא מיהר לפתוח את העסק עד שהכול מושלם - אני מקדישה לו את כל הזמן לחשיבה ולתכנון של האופן שבו ישווק את העסק, איך לחבר אותו לשיתופי פעולה עסקיים במרחב ולהפוך לחלק מחבילה אזורית המשווקת למטיילים.

- במושב **כוכב מיכאל**, לצד הסטודיו של ראומה, הפועל כאטרקציה תיירותית ותיקה, החלו ראומה ואריה נחמיאס ממש לאחרונה לייצר שמן זית איכותי - "הזית 43". הם כבר קיבלו את תו התקן המיוחל מענף הזית והפכו את השמן שלהם למותג מבוקש באזור.

- **צ'וקה קאפקייקס** - נחתה **בנתיב העשרה** היישר מלב העסקים של תל אביב. במקום נערכות סדנאות להכנת קאפקייקס ומתוקים לקבוצות ולבודדים ומתקבלות הזמנות לכיבוד ייחודי לאירועי חברה ולאירועים מיוחדים. חן מיכאלוביץ', היא זו שמניעה את העסק המתוק הזה, ואנו במועצה מאחלים לה הצלחה גדולה. שיתוף הפעולה האזורי הראשון של צ'וקה התקיים בפסטיבל "דרום אדום" האחרון עם **עדן אספרסו בר** – עגלת הקפה הניידת של פנימיית עדן שבקיבוץ כרמיה, מיזם עסקי-תיירותי-חינוכי מרתק בפני עצמו.

בקרב יתחילו לבנות 3 יזמים ברחבי המועצה את מתחמי הצימרים שכבר תוכננו, ולא נותר לי אלא לקוות כי אליהם יתווספו בכל שנה צימרים נוספים ומגוון אפשרויות לינה. לצערי, לא כל העסקים הצליחו לשרוד, ואחד מהעסקים שלנו סגר את שעריו בסוף שנת 2014.

<http://www.chuka.co.il/>

<http://www.tikva-hope.org/%D7%90%D7%A1%D7%A4%D7%A8%D7%A1%D7%95-%D7%91%D7%A8-%D7%A2%D7%93%D7%9F/>

<http://lironc.wix.com/espressobar>

פיתוח תיירותי

המועצה מעודדת פיתוח תיירותי בתוך היישובים, הכולל בניית תכנית אב ליישוב המתארגן להפוך לתיירותי (כולל צימרים), הכשרות, יעוץ מקצועי ליזמים וליווי לאורך כל הדרך.

כמו כן, עוסקת המועצה בפיתוח עוגני תיירות אזוריים בשטחים הפתוחים: בימים אלה החלה העבודה על "שביל האור מחוף לחוף" - פרי יוזמתו של ראש המועצה, יאיר פרג'ון. השביל מציע מגוון מסלולים (הליכה, רכיבת אופניים, נסיעה ברכב), אורכו כ- 50 ק"מ, מתחיל בחוף זיקים ועובר לאורך נחל שקמה, לכיוון גברעם, חוליקאת, גבעת תום ותומר, גבעה 69, ניצן, ניצנים הישנה, שמורת חולות ניצנים ומסתיים בחוף ניצנים. קיימנו פגישה ראשונה של כל בעלי העניין בשביל, גייסנו תקציב לפיתוח וכבר מתחילים לחשוב על שיווק השביל למטיילים הרבים.

שני יישובים במועצה: כוכב מיכאל ונתיב העשרה - הרימו את הכפפה גבוה מאוד בתחום התיירות ובימים אלו זוכים להצבת השילוט התיירותי שהמועצה גייסה עבורם ממשרד התיירות. ביישובים אלו פועלים עסקים תיירותיים רבים ומגוונים (10 בנתיב העשרה, ו-17 בכוכב מיכאל). בכל יישוב פועלת התארגנות המהווה דוגמה להתנהלות יישובית מוצלחת. כל אחד מהם עיצב לוגו משלו והפיק חומרי פרסום משותפים לכלל היזמים שבתחומו. כן ירבו יוזמות תיירותיות כאלו שיהוו מקור לגאווה במועצה!

נתיב לשלום בנתיב העשרה

עמותת תיירות חבל מודיעין

שלוש שנים של פעילות במרחב הכפרי של יערות בן שמן

כתבה: מירב פרידמן-לזר, מנהלת עמותת תיירות חבל מודיעין

עד הקמת עמותת התיירות בחבל מודיעין בחודש ספטמבר 2011 היחידים שהאמינו בכל לבם כי אכן ישנה תיירות בחבל מודיעין, היו אותם ותיקים מעטים שעסקו בתחום התיירות במרחב זה במשך שנים רבות. קורסים והכשרות שהתקיימו במועצה בנושא "יזמות עסקית בתיירות כפרית" בתמיכת משרד החקלאות ופיתוח הכפר והמועצה האזורית, הצמיחו עסקים תיירותיים נוספים כגון יקב, מחלבה, חווה חקלאית ועוד.

מתוך ראייה מרחבית-הוליסטית ובניסיון לסייע ולגשר על החסמים הבירוקרטיים בפעילותם של עסקים מסוג זה במרחב הכפרי, התקבצה, בברכת ראש המועצה, שמעון סוסן, קבוצה איכותית ביותר של מתנדבים, תושבי חבל מודיעין, והקימה את עמותת התיירות המנוהלת על ידי ועד מנהל בראשותו של אייל דה-פאו מטירת יהודה. המטרה הייתה לרכז את כל העוסקים בתיירות בחבל מודיעין לקבוצה אחת מגובשת הפועלת בכוחות משותפים ובתמיכת המועצה והחברה הכלכלית, בכדי למשוך קהלי מטיילים חדשים לחבל מודיעין ולפתוח ערוצי פרנסה נוספים לתושבי החבל.

פרויקט שבילים ובישולים בברקת;
צילם: אלדד מאסטר

כאסטרטגיה ראשית, לצד עבודת שיווק במהלך השנה כולה, נקבעו שני מועדים בשנה לעריכתם של קמפיינים גדולים מושכי קהל – "פסטיבלים". כחבל ארץ חקלאי במרכז הארץ, הסתמן חג שבועות, חג חקלאי במהותו, כמוקד חשוב במיתוג ובהעצמת התיירות הכפרית-חקלאית בחבל מודיעין. בשנת 2012 התקיים לראשונה פסטיבל שבועות תחת הכותרת: "חגיגה בלבן בחבל מודיעין", בתמיכת משרד החקלאות ופיתוח הכפר. האירוע המרכזי בפסטיבל היה הפנינג חד-יומי גדול באסרו חג שבועות באתר חיל התחזוקה שלמרגלות תל חדיד. האירוע המוצלח משך מבקרים רבים וגרף ביקורות חמות. עם זאת, כחלק מהפקת הלקחים מהאירוע, הוחלט שבעתיד יחולק התקציב לכמה ימי פעילות בחג השבועות, ולא יושקע רובו ככולו באירוע חד-יומי מרכזי אחד.

גז בבית האיכר; צילום: ישראל רוטנר

שלכת בברכת הערבות

כל הפעילויות המופקות כיום על ידי העמותה בימי הפסטיבל מהוות תמיכה ועיבוי לסך האטרקציות התיירותיות והקולינריות המוצעות בחבל, כגון: הבאת סדנת שף מוכר אל מחלבת גבינות איכותית בחבל, סדנאות טעימות יין ביקבים, הוספת הצגה ברוח חג השבועות לחוות הגדולות הפתוחות בחבל ועוד. הקונספט התקבל בהצלחה רבה, ואכן ברוח זו הפיקה עמותת התיירות שני פסטיבלים מושכי קהל מוצלחים בחג השבועות 2013 ו-2014, ועוד היד נטויה.

הפעלות ילדים בפסטיבל המכבים

המועד השני שנבחר להוות אירוע מרכזי ומהותי לחשיפת התיירות בחבל מודיעין הוא חג החנוכה. כבר בחודשים הראשונים לפעילותה של העמותה גובשה האסטרטגיה כי חג החנוכה, אשר סיפורו צרובים באדמת חבל מודיעין, הוא החג שלנו. ואכן שנתיים רצופות קיימנו בהצלחה פסטיבל ברוח חג החנוכה, אשר כלל פעילויות חווייתיות לכל המשפחה במהלך ימי החג באתרים המרכזיים שבהם התרחשו סיפורי החג כמו אתר קברות המכבים וסביבותיו.

בשנת 2012, לצד פסטיבל החנוכה שלנו שמותג בשם "חבל המכבים", התקיים במועצה הסמוכה לנו, מטה בנימין, פסטיבל "ארץ המכבים". שתי פרסומות שודרו לשני הפסטיבלים הסמוכים ברדיו, זו לצד זו. מיד בתום שני האירועים הבנו במחשבה משותפת של מנהלי התיירות בשתי המועצות, כי הכוח בחבירה משותפת ואיגום משאבים באירוע אחד משותף ברוח חג החנוכה, יהיה רב ועוצמתי יותר.

כך, בשנתיים האחרונות מתקיים "פסטיבל המכבים" המשותף לחבל מודיעין ולחבל בנימין, וצובע את ימי החנוכה בשלל פעילויות, עשירות ברוח חג החנוכה במקומות שבהם חיו ולחמו המכבים, הן בחבל מודיעין והן בחבל בנימין. הפסטיבל המרגש עורר לחיים את הסיפורים ההיסטוריים באירוע שסחף בחנוכה 2014 למעלה מ-10,000 מבקרים! הצגות ושחקני רחוב, נגנים וזחילה במערות מסתור, הדרכות ופעילויות חקלאיות ועוד מגוון חוויות הוצעו למבקרים הרבים באי-הפסטיבל. המהלך המשותף הוכתר בהצלחה רבה בשתי המועצות, בתקווה להמשך שיתוף פעולה רב שנים.

www.thm.org.il

חוות עיזים חי - מבוא מודיעים

כתבה וצילמה: ג'ודי אברהם חי

ג'ודי הקימה מיזם תיירותי ייחודי במבוא מודיעים. סביב גידול העיזים בנתה מיזם של חווה חינוכית וכיף בטבע לקבוצות ולמשפחות. הקבוצות שבאות למבוא מודיעים מתעניינות במקום המיוחד שמאוכלס בחסידי הרב קרליבך ומבקרות בבית הכנסת המעוטר והמצויר.

בביקור אצל ג'ודי ניתן להתנסות בסדנה להכנת גבינות עיזים או להאזין להרצאה על מחזור החיים של העז. מובן שאפשר לשתות משקאות חמים וקרים ולטעום מהגבינות שג'ודי מייצרת, וזאת תוך האזנה ערבה להופעת המוזיקה של קרליבך.

קבוצות יכולות להגיע למקום באופן מיוחד לסדנה לייצור גבינות. למשפחות מוצעת פעילות חווייתית של חליבת עיזים, רעיית עיזים, טווייה ואריגה, עבודות חמר ועוד.

<http://www.chaigoatfarm.com>

מאחורי הקלעים של התיירות החקלאית בשער הגולן

כתבו: נורית קצירי ודני בריר – תיירות שער הגולן; צילמה: נורית קצירי

יותר משלוש שנים אנו עוסקים בתיירות חקלאית לצד הדרכה וסיור בקיבוץ, במקלט הילדים ובצמחייה הבוטנית המרהיבה הצומחת אצלנו.

במהלך שלוש השנים הללו ביקרו אצלנו מאות קבוצות מארצות רבות, ביניהן ארצות שזו לנו הפעם הראשונה שאנו פוגשים בתושביהן (כמאלי, טוגו, בוצוואנה, אוגנדה, זימבבואה ועוד). למדנו רבות מטעויות ושיפרנו בהתאם לבקשות שעלו מהשטח ולתחומי העניין שהתגלו כאופייניים לכל מדינה ומדינה. כמו במרבית תחומי החיים שלנו בארץ, גם כאן מילת המפתח היא לזרום.

בתיירות החקלאית "מככים" בעיקר התיירים מארצות אפריקה השונות, הסינים וההודים. מגיעים גם אוסטרלים, אנגלים, אירים, אוסטרים, שווייצרים, הולנדים, גרמנים, רוסים, אוקראינים, מולדבים, קנדיים, אמריקאים ואפילו - ירדנים ופלשתינאים. כשמארחים אנשים שונים, פוגשים גם בסיפורים מעניינים, ובעיקר נתקלים באנקדוטות ובמצבים מצחיקים, שהרי התרבות שלנו והחקלאות שלנו שונות כל כך משל אורחינו.

האפריקאים - כולם אוהבי ישראל, מעריצי "העם הנבחר", הגומעים בצמא כל מילה ומידע שאנו מספרים ומעבירים להם. כשנמצאים במטעי הבנות חוזרת על עצמה תמיד אותה שאלה: "אילו מחלות יש לכם בבנות?" קשה להם להבין שבמזג האוויר שלנו, כשאין גשמים טרופיים כל יום ואין כמעט לחות במטעים, גם אין מחלות.

בחודש אוקטובר האחרון הגיע להתארח אצלנו לשבועיים, בחור סימפטי מאוגנדה. לא ידענו מה הסיבה שהגיע דווקא אלינו ומה כוונתו לעשות בשבועיים שבהם ישהה אצלנו. לאחר שהתארגן בחדר והתאושש (היה בדרך כמעט 30 שעות...), נכנס למשרד וביקש לדבר עם המנהלת. כששאלתי אותו לרצונו, התפלא שאינני מזהה אותו. לדבריו היה אצלנו עם קבוצת תיירים מאוגנדה כמה חודשים קודם לכן והשתתף בסיור חקלאי. הוא כל כך התרשם שהחליט לחזור לבדו וללמוד יותר על החקלאות שלנו. ככה פתאום, בלי לארגן מראש, ביקש שנבנה לו מעין סמינר חקלאי פרטי בקיבוץ ובאזור. היו לו האמצעים, המוטיבציה והרצון העז ללמוד מאתנו. ואכן הוא קיבל את מבוקשו. כמה ימים לפני תום השבועיים הודיע לנו בצער שהוא נאלץ לעזוב כי דודתו נפטרה. האם אכן כך אירע? מי ידע?!

האוקראינים והמולדבים - אותם אנו מזמינים לקטוף אשכוליות אדומות בפרדס, ולאחר הקטיף הם יוצאים מהפרדס כשבאמתחתם שקיות פלסטיק (שלפתע צצו) מלאות אשכוליות עד אפס מקום, שספק רב אם יהיה בכוחם לאכול את כולן (סוג של תרבות ה"תפוס כפי יכולתך"). מולדבי אחד חקר רבות על גידול החיטה אצלנו, ולאחר הסבר ארוך שקיבל על יבול, דישון, ממוצע גשמים בעמק הירדן והשקיית עזר, התברר שלאותו איש יש "חוזה קטנה", במושגים של ארצו, שטח בגודל עמק הירדן כולו...

הגרמנים - המגיעים לקטיף בפרדס מסתפקים כל אחד באשכולית אחת, או מקסימום בשתיים.

האוסטרים - מתפלאים למה לא מגרשים לפרות את הזבובים ולמה מנצלים וחולבים אותן 3 פעמים ביום. הצרפתים - מתעניינים בעיקר באבוקדו. כשהם מוצאים פרי שנשאר לאחר הקטיף, הם שמחים כמו ילד קטן. לשאלתנו מה יעשו עם האבוקדו הקשה והלא בשל, הם עונים שייקחו אותו הביתה, לצרפת. ספק אם חוקי הגנת הצומח בצרפת מאפשרים זאת.

הסינים - שמספר קבוצותיהם אלינו הולך וגובר, ממעיטים בדיבור, שואלים שאלות אינטליגנטיות מאוד ומצלמים כל הזמן. הם אינם מבינים איך מתנהל הקיבוץ, דווקא הם שבאים ממדינה קומוניסטית...

ההודים - עליהם אפשר לכתוב ספר. קולניים, סקרנים, חקרנים, רוצים לדעת הכול עד הפרט האחרון ולא מפסיקים לתעד ולצלם.

צילום: ארז ביטון

הנשים מקנייה - אוהבות ללטף ולנשק את העגלות הקטנות ברפת ומבקשות רק לקנות איזו עגלה קטנה או עגל ולקחת הביתה. הן תמיד שואלות אם אנחנו מאכילים את הבקר בשאריות הבננות מהמטע, ומתקשות להבין למה אנחנו מוותרים על מזון זה ברפת. **האוגנדים** - מתקשים להבין איך הצלחנו בבירוא היער ויצרנו שטחי קרקע כה גדולים ונקיים מעצים.

סירי החקלאות שאנחנו עורכים לקבוצות מזכים אותנו ואותם באין ספור חוויות. אנחנו נתקלים במגוון תגובות של תיירים (רובם לא חקלאים), כשהם פוגשים ב"חקלאות המתוחכמת", על מגוון הגידולים בשדה ובמטע, שיטות השקיה ודישון מתקדמות וענפי החי התעשייתיים שלנו: הרפת, הלול והמכוורת. זאת גם הזדמנות בשבילנו לשמוע מהם מה קורה בארצותיהם מבחינת גידולים, יבולים, חוקי קרקע ומים ושיטות הניהול המקובלות אצלם.

מובן שיש גם סטראוטיפים רבים, שחלקם מוכיחים את עצמם. אין מילים להרגשת הגאווה והסיפוק שלנו, לאחר המחמאות שאנו זוכים מהם, כולל שירת הלל (האפריקאים) - והן הן השכר האמתי לעמלנו. כי... תיירות חקלאית זה כמו הכנת חומוס - או שעושים את זה מאהבה או שלא עושים בכלל.

<http://www.agrotour.co.il/>

<http://www.elmulqolan.co.il/>

נאות סמדר - מקום שלא תשכחו

כתבה וצילמה: ענת שאול - תיירות נאות סמדר

בדיוק בחצי הדרך בין מצפה רמון לאילת, בצומת שיזפון, מתגלה לעיני הנוסע בכביש 40 נאת מדבר מפתיעה ביופייה. בקעה של שדות מוריקים, מטעים ובניינים צבעוניים עטורי מגדלים, מוקפת גבעות מתעגלות שעצי תמר נטועים ככתר בראשן. זוהי נאות סמדר - נאת מדבר אורגנית, קיבוץ כמו פעם ובית ספר ללימוד של שיתוף פעולה בין בני אדם.

היישוב הוקם בשנת 1989 ע"י קבוצה מגוונת של חברים, שחיפשו מקום להתיישב ולממש את החלום ללמוד יחד משהו על עצמם דרך עבודה וחיים משותפים. סוד שיתוף הפעולה המתגלה למי שיוצא למסע כזה, הוא גם אתגר חינוכי ותרומת המקום לחברה הישראלית. קהילה שחיה כאן כמשפחה מורחבת, חיים שמטפחים אמון בין בני אדם ויחס אכפתי גם לסביבה - הם הבסיס לעבודה עם צעירים שמגיעים הנה לתקופות שונות של התנדבות והתחנכות.

בסיור במקום תגיעו למסלול בית האומנויות - יקב למסע בנופים שבין מציאות לדמיון. בית האומנויות, מבנה גדול וצבעוני המתנוסס בלב הקיבוץ, משכן סדנאות אומנות שונות. המגדל שבמרכזו הוא בעצם המצנן של המבנה, מגדל צינון פאסיבי, ידידותי לסביבה. הקירות מחופים תבליטי חיות, ומהמעקות ניבטים אלינו ינשופים, פינגווינים, טווסים ועוד. ילדים סקרנים יוכלו לחפש את החיות שבקיר.

כל הפנטזיה הזו היא תוצאה של 15 שנות תכנון ובנייה משותפת של אנשי המקום. תצפית נוף מרשימה ממתינה לנו במרפסת העליונה, שאליה נעלה מתערוכת הצילומים המתעדת את תהליך הבנייה. בגלריה נתרשם מעבודות האומנות השונות הנוצרות כאן בידי האומנים המקומיים, וזו גם הזדמנות להיזכר שחיפשנו, למשל, מנורת אווירה או צעיף משי מצויר מתנה. כל המוצרים מקוריים ונוצרו כאן בעבודת יד, חד-פעמיים ואיכותיים.

מהגלריה-חנות נצא שוב אל הגן, נחלוף דרך שעון השמש ודיר העיזים, ונגיע אל היקב לטעימת יין. יקב נאות סמדר הוא יקב בוטיק אורגני, המייצר יינות מובחרים מענבים שגדלים כאן, באקלים המדברי. התוצאה היא יינות בעלי ארומה ייחודית ואחוזי אלכוהול גבוהים. ללא ספק זהו היקב האורגני היחידי בארץ, הדרומי ביותר, ויש אומרים שהוא הדרומי ביותר בחצי הכדור הצפוני (שברשותו גם כרם).

שיכורים ולא רק מיין... ניקח פסק זמן ונטעם ממגוון המוצרים האורגניים של נאות סמדר. זה הרגע להיכנס לפונדק נאות סמדר, קפה ומסעדת גן, המציע ארוחות צמחוניות, קפה טוב, עוגות וגלידות תוצרת בית, ואף חנות לממכר מוצרים אורגניים: גבינות עיזים ויוגורטים, שמן זית וזיתים, ריבות ונקטרים, ואפילו מוצרי קוסמטיקה טבעית.

אם תחפצו לשהות במקום ללינת לילה - 12 חדרי אירוח אקולוגיים וממוזגים מחכים לכם על גבעה במרחק של 1.5 ק"מ מהקיבוץ, במתחם שקט ומטופח אל מול הרי אדום.

לפרטים נוספים, כולל מידע בדבר סמינרים וסדנאות של שבוע, חפשו בדף הבית: www.neot-semadar.com
לביקורים וסיורים: visit@neot-semadar.com
054-9798885, 054-9798966

חצר בית האומנויות

קטיף עצמי במשק ז'ק, פטל טוב משדה יעקב

כתבה וצילמה: ברכה גל

משק ז'ק נמצא במושב שדה יעקב, זהו מושב עובדים במערב עמק יזרעאל, כ-2 ק"מ דרומית-מזרחית לקריית טבעון, שהוקם על ידי תנועת הפועל המזרחי ועלה על הקרקע בשנת 1927. מייסדיו היו ציונים דתיים, אשר עלו לארץ ישראל ממזרח אירופה.

את ענת פגשתי תחת עץ התות בחצר, והיא סיפרה לי על ההיסטוריה של המשק: כשנדב חזר מהצבא למשק הוא ניסה לגדל גידולים שונים, כמו אפרסמון, פלפלים, כבשים ועוד. אריה מיימון, מדריך שה"מ, הכיר לנו את הפטל. שתלנו שתי שורות ושלחנו את הפרי לשוק בחיפה. התמורה שקיבלנו עבורו הייתה נאה, אז החלטנו להרחיב את הגידול. נדב, שראה בארצות הברית את הקטיף העצמי, חשב לנסות גם כאן פעילות כזו. בשנת 1991 החלנו בקטיף העצמי, עם שמשייה ושני כסאות. עם הזמן נוספו זני פטל כדי לגוון ולהאריך את העונה.

חלק מהגידול כיסינו בחממה, כך שיצרנו הקדמה של ההבשלה. חלק אחר, כוסה ברשתות כדי להאריך את העונה. כיום יש כ-7 זנים של פטל, ואפשר לקטוף כבר ממחצית אפריל ועד אמצע אוגוסט. כשאין קטיף, אפשר לבקר במקום ולרכוש מוצרים מעובדים.

במשק יש גם חלקה של תאנים שיועדה ליצוא, והיום הוסיפו גם אותה לקטיף העצמי. עץ התאנה עלול שלא להיות ידידותי לקוטף, לכן הקוטפים מקבלים מעין שרווליות חד-פעמיות להגנה על הידיים.

ההסבר הניתן למבקרים מפורט ומעניין. באמצעות צלחת, כמו זו הנראית בתמונה, ממחישים לאורחים מה אפשר לקטוף והיכן, ואם יש הנחיות מיוחדות, כמו בקטיף תאנים העלול לגרום לגירוד. המשק משולט ביסודיות, כולל מפות.

קהל הלקוחות מורכב בעיקר ממשפחות. מבקרים רבים שבים לפקוד את המקום ומביאים עמם חברים ובני משפחה. במקום נערכים גם אירועים כמו ימי הולדת. גם הפייסבוק, שהוא חנימי, מפרסם ביעילות את המקום (חפשו: פטל טוב משדה יעקב). זה כלי נהדר להעברת מידע, אומרת ענת. אלא שזה כרוך בהתעסקות רבה, ולכן על זה אחראי הבן. בפרסום עוזרת גם עמותת התיירות של עמק יזרעאל, שעושה, לדברי ענת פעילות נהדרת בקידום התיירות המקומית. יתר על כן, משתמשים בקופוני הנחה של גרופון, שהם ערוץ פרסום המגיע לפלחי שוק נוספים.

הדינמיקה של מקום שעוסק באירוח היא גם להיענות לבקשות מקהל המבקרים. כך למשל, נוצר ביקוש לתות עץ, ולכן נשתלו במשק כמה דונמים של תות עץ. כמו כן, נשתלו גם פרחים כמו חמניות וורדים, כדי לייפות את המקום. להנאת המבקרים הוקמה גם פינת חי קטנה ופינות ישיבה בחורשה קטנה של עצי פקאן. בשלב מסוים נוסף דוכן למכירת פרי, שהוצב בו מקרר, מה שהיווה תשתית למכירת תוצרת של עוד חברים מהמושב. השנה, למשל, מוצעות למכירה גם גבינות.

חלוקת העבודה במשק מתנהלת כך: ענת עוסקת הן בחקלאות והן בתיירות. נדב ממונה על המכירות, בנוסף לעבודתו כמרכז המושב. שניים מארבעת הילדים מסייעים במטלות: הבן המסיים את לימודיו בתיכון, אחראי על התקשורת האלקטרונית (פייסבוק, דוא"לים) וכן על הטיפול בחשבונות והכנת קופה. גם הבת תומכת כשהיא יכולה. אביו של נדב אחראי על ההשקיה. את הדוכן מנהלות שתי עובדות, ובמשק עובדים שני תאילנדים. בעונת הקטיף עובדת קבוצה של 10-5 עובדים נוספים.

מובן שלא מתבצעת כל עבודה בשבת. ענת מניחה שבשבת היו מגיעים מבקרים רבים, אך היתרון הוא באיכות: מי שפוקד את המקום באמצע השבוע - מעוניין בקטיף הפירות, ואינו מגיע רק לחיפוש תעסוקה בשבת. פעילות הקטיף העצמי מתחילה באמצע אפריל ונמשכת עד אמצע אוגוסט. לאחר מכן אפשר לרכוש תוצרת מעובדת בדוכן. כמו שענת אומרת: יש לנו שם; זה עניין של הגינות ושל יושר.

<https://he-il.facebook.com/PetelTov>

<http://www.emek-tour.org.il/Tayran.asp?id=129&city=43>

יקב מישר

כתב וצילם: דובי ולפסון

היקב ממוקם במשק חקלאי במושב מישר, בשפלת החוף, סמוך לגדרה, באזור "גדרות". בעלי המשק, חיה וזאב סמילנסקי, רכשו את המשק לפני כ-25 שנה, ומאז הם מפעילים בו יקב בוטיק. ביום פברואר סגרירי פגשתי בחיה סמילנסקי כדי לשמוע על היקב הקטן המופעל ע"י אוהבי יין ומשלב תיירות חקלאית כחלק מחיי היום-יום של המשק. לצערי, שמעתי הרבה על קשים ולבטים, ופחות על שגשוג, והנה הריאיון המלא, שנכתב בגוף ראשון מטעמי נוחות. הכתיבה והקריאה.

"כשקנינו את המשק, השטח החקלאי מאחורי הבית היה שטח בור. בכל האזור גידלו עצי הדר, אך הקרקע שלנו היא כורכרית, ולכן לא ניטעה בעצי הדר, וגם קודם לכן בימי הכפר הערבי שהיה כנראה במקום, לא שימשה לחקלאות אינטנסיבית. לנו היה ניסיון קודם בהכנת יין, שעשינו מענבים קנויים. באזור הקרוב לא היה ניסיון בגידול גפן יין, וכך התייעצנו עם מדריכי משרד

החקלאות והתחלנו בנטיעות של הזן קברנה סוביניון. מבחינה היסטורית, זהו אזור גידול ענבי יין ידוע, עוד מתקופת הפלישתים. ניתן לראות גפנים עתיקות לאורך החוף מפלמחים עד ניצנים. מאחר שטיב היין נקבע ברובו ממה שקורה בכרם, תנאי הגידול, השקיה, גיזום ודישון, מאוד רצינו לעשות יין מענבים שאנו מגדלים בכרם שלנו. רצינו לשלוט בכל מרכיבי תהליך הכנת היין. לוקח כ-5 שנים מהרגע שנוטעים כרם עד שמגיעים לבציר ראוי.

ברור היה לנו מההתחלה שהבסיס הכלכלי של הכרם לא יכול להתמקד במכירת יין בלבד. בשנים הראשונות היו לנו קשרים טובים עם עמותת התיירות יואב-יהודה ועם יקבים נוספים. הופענו על מפת התיירות הקשורה למועצות האזוריות יואב ומטה יהודה, שערכו פסטיבלים של יין בשילוב אוכל. בעקבות זאת הגיע גם אלינו קהל רב. עשינו סדנאות, ביקורים בכרם וביקב, השקות יין וטעימות. הסיורים היו ללא תשלום. המועצה האזורית שלנו, גדרות, לא הרימה את כפפת התיירות ולא סייעה לנו, לכן שמחנו שזכינו להיות "על המפה" של העמותה השכנה.

פעילויות נוספות שעשינו כאן בעבר הם ביקורים של שכבת כיתות ג' של ביה"ס היסודי במקום, שלומדת על "הכפר שלי". בביקורים אני לוקחת אותם לכרם, מראה להם את הבציר, את היקב ואת חדר החביות. בשנה שעברה ביקרה כאן אגודת ידידי אוניברסיטת תל אביב, ובהם מומחה יין צרפתי. הם שנדהמו לגלות יין באיכות גבוהה במקום כל כך מיוחד. בעקבות זאת קיבלנו מכתבי תודה מרבים מהם.

אנו, בני המשפחה, מעבדים את הכרם ללא פועלים, לאורך עונות השנה. בעת הבציר אנו מזמינים אנשים לבוא ולבצור אתנו, ישנם אנשים מרחבי הארץ שמגיעים שנה אחר שנה, השכם בבוקר, מוכנים עם מזמרות לעבודת הבציר. השמחה באירועים אלו עצומה, ולאחר הבציר והטיפול ביקב אני מכינה ארוחת בוקר דשנה לבוצרים עם יין כיד המלך. זה נמשך כבר שנים רבות, ואנשים מחכים לאירוע משנה לשנה. לפעמים יש יותר מתנדבים מעבודה. משפחות באות עם ילדים, מבוגרים וגם קשישים. הבציר נפרס על תקופה של חודשיים - אוגוסט וספטמבר. גם פעילות זאת היא במובהק תיירות חקלאית. עוד פעילות שאנו מקיימים כאן היא פסטיבל שנתי, שבו מזמינים אומנים ויצרנים מהסביבה להציג בדוכנים את מרכולתם. הכניסה לפסטיבל היא ללא תשלום, וכן בעלי הדוכנים אינם מתבקשים לשלם; רק שיבואו אנשים, ייהנו ואולי גם יקנו יין.

הכול התנהל יפה עד שהחלו הצרות. הצרות מתחילות כשמוסדות המדינה בחלקם אינם מכירים ביקב ביתי כחקלאות אלא כתעשייה. זה אומר שאני אמורה לעבור לעשות את היין באזור תעשייה, בניגוד לכל הגיון חקלאי או כלכלי. לאחר 15 שנה של ניסיונות הידברות עם פקידים קבעו לי שומה מאוד גבוהה. לא הייתה לנו ברירה ושילמנו את הסכום הגבוה. כאשר ביקרו אצלי מאוחר יותר במשק, שאלו אותי למה לא ערערתי על השומה. כרגע היקב בצו סגירה בגלל משרד ממשלתי אחר. אין לנו רישיון ייצור יין, כי אין לנו רישיון עסק, כי אנחנו "עבריינים" – שמנו חביות יין במבנה שפעם היה לול תרנגולות. הרגולטור הטיל עליי קנס של 30,000 ₪. לקחו אותנו לבית המשפט. ישבנו על ספסל אחד עם פושעים, מכים ורוצחים. תארו לכם באיזו הרגשה יצאתי משם. המועצה האזורית שלנו קבעה שאחסון חביות במבנה שהיה פעם לול הוא שימוש חורג, ועל כן אני נדרשת לשלם ארנונה של אזור תעשייה.

אין אף אחד במדינה שרוצה לסייע לחקלאים, לכורמים, לייננים. את אף אחד במדינה זה לא מעניין. מצד שיהאדמה תעמוד מוברת ושוממה. לעומת זאת כל גורם שיכול מפריע, מציק ומעיק: המועצה עם הארנונה הגבוהה, רמ"י עם דרישות הכסף והאישורים, הועדה לבניין ערים עם דרישות המיפוי, הכיבוי, איכות הסביבה, משרד הבריאות ששולח פקחים לראות אם חלילה עשינו משהו ביקב הקטן שלנו. באמת שצריך כוחות מברזל כדי להיות חקלאים פה, כדי לעשות יין במשק שלנו.

אני מרגישה שחסר לנו בארץ גוף שיתמוך בעשייה חקלאית תיירותית. אין גוף שמוכן לפתור את הבעיה שלנו. באף רשות אין הבנה של הצרכים של יקב קטן קהילתי / תיירותי. ביקרתי באיטליה ובמקומות אחרים בעולם, שם יקבים קטנים מקבלים תמיכה ועידוד מהמדינה, שילוט על הכביש שמפנה ליקב, סיוע בייצור, בייצוא, בפרסום ועידוד לתיירות חקלאית. כל החוקים והתקנות של הגופים שמשפיעים עלינו מיועדים אך ורק בשביל להפריע, לקחת כסף, ולהציק. יש לי מילים טובות לומר על משרד החקלאות. ערן הרכבי המדריך וממ"ר הגפן מלווה אותנו שנים רבות והוא ממש חבר שלנו. עוזי שץ המתכנן האזורי גם הוא עוזר ככל יכולתו. אבל משרד החקלאות חלש מול רמ"י, ועדת בינוי ערים, המועצה, משרד הבריאות. משרד החקלאות היה יכול לסייע יותר ליקבים, אבל אין בכוחו לעשות זאת.

אנחנו כבר לא צעירים כמו שהיינו לפני 25 שנה כשהתחלנו בהתלהבות, בשמחה, באופטימיות לטעת כרמים ולעשות מהם יין במקום הזה. היום, עם הנכדים הקטנים, הכרם והיקב, המקום נראה נהדר, היין נפלא, אבל העתיד מטריד ומדאיג. האם יש תקומה ליקבים קטנים במושבים בארץ שלנו? אנחנו בכלל לא בטוחים."

<http://www.meishar.co.il/page.asp?pageID=1>
<https://www.facebook.com/meisharwinery>

קישורים לנעשה בעולם - 1

איתרה: דיאנה קלמן, מנהלת מרכז המידע, משרד החקלאות ופיתוח הכפר; תרגם: צפירי בצר

האיחוד האירופי אישר 18 תכניות לפיתוח כפרי לשנים 2014-2020

SOURCE: : WWW.AGRA-NET.COM

התכניות שאושרו - היקפן 14.3 ביליון אירו והן מיועדות למדינות: בלגיה, אסטוניה, פינלנד, צרפת, גרמניה, לטביה, ליטא, הולנד, פורטוגל, סלובקיה, סלובניה, אנגליה, ספרד. עד כה אושרו 27 תכניות לפיתוח כפרי.

"אחת מהחוזקות המשמעותיות של הקונספט של תכנון כפרי היא שלכל התכניות יש מכנה משותף: קווי המתאר דומים בין כל התכניות, אך העקרונות של כל תכנית ותכנית הן שונות במקצת ממדינה למדינה או בין אזור לאזור."

התכניות מאפשרות מימון לטווח ארוך של פרויקטים דינמיים ושל פרויקטים לפיתוח החקלאות המסורתית ברפובליקות הבלטיות. כך למשל, הן מעודדות חקלאים צעירים להשתלב במגזר החקלאי בסלובניה, לשפר את איכות המים בהולנד או להגן על 2.5 מיליון הקטר באדמות חקלאיות באנגליה בעזרת סכמות לניהול סביבתי.

בגרמניה - התכנית במדינת נורדרין-וסטפאליה תאפשר ל-27% מהחוות המשפחתיות במקום לשפר את מגוון הגידולים שלהן ואת השימוש במשאבים כמו מים וקרע. יתר על כן, 48% מהאוכלוסייה הכפרית ישותפו בתכנית ויקבלו סיוע וייעוץ לשיפור כלכלי. עלות התכנית הנ"ל 1.2 ביליון אירו, שמתוכם 618 מיליון אירו יינתנו מתקציב האיחוד האירופי. התכנית של בוואריה אושרה אף היא, ועלותה 1.5 ביליון אירו מתקציב האיחוד האירופי, ובמסגרתה 13% מהמשקים המשפחתיים יקבלו סיוע וייעוץ כלכלי לשיפור רווחיותם. בסה"כ התקציב שאושר לתכניות שעלו לדיון ולשיפוט שאושרו הוא 14.325 ביליון אירו.

קישורים לנעשה בעולם - 2

איתרה: דיאנה קלמן, מנהלת מרכז המידע, משרד החקלאות ופיתוח הכפר; תרגום: צפיר בצר

תיירות חקלאית כעזרה רבה לאיכר הניגרי

<http://www.hortibiz.com/hortibiz/nieuws/agro-tourism-of-big-help-to-nigerian-farmers/>

מגדלי ירקות בניגריה הסתייעו בתיירות חקלאית כדי להיחשף לטכנולוגיות החדישות ביותר ולהיבטים המעשיים בגידול הירקות להגברת היבול. שני אתרים פופולריים בקרב המשתלמים הם חוות סינגאי ברפובליקה של בנין ומשקי חקלאות בת-קיימא בישראל. לדברי אולופונקה טיאו, המנהל הכללי בחברת הנסיעות "האדור נסיעות ותיירות" בע"מ, הנחשב חלוץ בתחום התיירות החקלאית בניגריה, בסיורים לימודיים אלו, המתוכננים בשימת לב מוקפדת, החקלאי העוסק בתיירות חקלאית רוכש ידע מקצועי בגידול ירקות, בעיבוד התוצרת, בייצור ביו-גז, בטיפול בפסולת ובשיווק התוצרת. "הסיורים הללו נועדו ללימוד היבטים מעשיים ולעידוד איכרים, סטודנטים ואחרים המעוניינים להשקיע בחקלאות או לעסוק בה כתחביב. במשקים שביקרנו ראינו זוגות ומשפחות שנהנו, למדו ורכשו חברים חדשים".

"המבקרים הרבים הפיקו מהסיורים הללו ידע רב ולמדו כיצד למזער הפסדים ולהגדיל את הרווחים, ונראה שעתה הם בשלים להשקיע כסף בתיירות החקלאית".

"התפקיד שלנו הוא לעודד ולחשוף את החקלאים ואת העוסקים בחקלאות להשקיע בהתפתחות המהירה במגזר החקלאי וללמוד את הטכנולוגיות החדשות באמצעות עידוד הסיורים התיירותיים הלימודיים בנושא. אנו נחושים לספק את הידע החדש ביותר לכל היישומים המודרניים בתחום, הן לשם ייצור התוצרת הטרייה הראשונית והן לתוצרים של עיבוד מזון".

סמואל פדרה, יועץ חקלאי בחברת הנסיעות "האדור נסיעות ותיירות", אמר כי סיור התיירות והלימוד החקלאי בישראל מיועד לאלו השואפים להיות חקלאים מודרניים בתחומים ספציפיים".

